

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Karla Ulíka ve věci

žalobce: **J. T.**
bytem X

proti

žalovaným: **Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Příbrami**
sídlem náměstí T. G. Masaryka 145, 261 01 Příbram

o žalobě na ochranu před nezákonnými zásahy žalovaného,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu prostým e-mailem dne 5. 9. 2022, včas potvrzenou písemným podáním shodného obsahu, a dále doplněnou navazujícími podáními ze dne 12. 9. 2022 a 13. 10. 2022, domáhá ochrany před nezákonnými zásahy, které spatřuje v následujících úkonech žalovaného:
 - 1) v postoupení věci Úřadu práce, Krajské pobočce v Pardubicích (dále jen „ÚP Pardubice“) v jehož důsledku došlo k zastavení výplaty příspěvku na živobytí s dietním opatřením ve prospěch žalobce včetně úhrady dlužných částek za srpen 2022 a září 2022 (dále souhrnně „**úkon 1**“),
 - 2) zaslání písemné výzvy ze dne 5. 9. 2022, č. j. 33890/2022/NYM (dále souhrnně „**úkon 2**“),
 - 3) v telefonické výzvě, v rámci níž zaměstnankyně žalovaného vyzvaly žalobce k dostavení se na pracoviště žalovaného (dále souhrnně „**úkon 3**“).
2. Soud v rámci ověřování podmínek řízení nejprve zkoumal, zda jednotlivé úkony 1 až 3 mají vůbec povahu zásahu ve smyslu § 82 podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
3. Soud se nejprve zaměřil na povahu úkonu 1 (zastavení výplaty příspěvku a postoupení věci ÚP Pardubice). Soudu je z předchozí rozhodovací činnosti známo, že úkon zcela shodného obsahu žalobce označil za nezákonný zásah již ve své dřívější žalobě ze dne 7. 8. 2022 evidované u zdejšího soudu pod sp. zn. 54 A 57/2022. Soud proto musel ověřit, zda s ohledem na shodný předmět řízení (resp. jeho část) není dána překážka zahájeného řízení o téže věci (litispendence) ani překážka věci rozhodnuté. Z obsahu spisu ve věci sp. zn. 54 A 57/2022 soud zjistil, že v uvedené věci došlo ke zpětvzetí žaloby, a proto usnesením ze dne 5. 10. 2022, č. j. 54 A 57/2022 – 349, jež nabylo právní moci dne 6. 10. 2022, bylo

rozhodnuto o zastavení řízení. S ohledem na pravomocné ukončení řízení bez věcného posouzení zde tedy není dána překážka litispendence ani překážka věci rozhodnuté. Jak soud dále ověřil ze spisu sp. zn. 54 A 57/2022, soud v uvedené věci zjistil, že zastavení výplaty příspěvku a postoupení věci ÚP Pardubice nebylo „samovolným“ jednáním žalovaného, nýbrž šlo o výsledek správního řízení zakončeného vydáním usnesení žalovaného ze dne 25. 7. 2022, č. j. 28580/2022/NYM (dále jen „usnesení ze dne 25. 7. 2022“). Po zjištění, že úkon 1 je důsledkem usnesení ze dne 25. 7. 2022 (správního rozhodnutí), soud ve svém usnesení ze dne 29. 9. 2022, č. j. 54 A 57/2022 – 273, poučil žalobce o povaze úkonu 1 a o možnostech jeho věcného projednání, přičemž uvedl, že „[t]oto usnesení představuje formalizovaný právní úkon správního orgánu vydaný v oblasti veřejné správy dávek pomoci v hmotné nouzi, vydání rozhodnutí v takovém případě předpokládá i právní úprava (srov. čl. IV bod 3 zákona č. 203/2022 Sb. ve spojení s § 43 odst. 6 a § 75 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi), usnesení bylo žalobci oznamováno, v dané věci se předpokládá vedení správního spisu a byť jde do jisté míry jen o dílčí procesní usnesení, samotným výrokem o zastavení výplaty bylo též konečným způsobem zasaženo do právní sféry žalobce, neboť mu příspěvek na živobytí není fakticky vyplácen, dokud vyplácení dávky nepřevzme jiná místně příslušná krajská pobočka Úřadu práce České republiky. I dočasné pozastavení výplaty dávky přitom může zasáhnout do právní sféry žalobce, neboť ten nemusí disponovat úsporami, jež by jeho životní potřeby zabezpečily do doby, než výplatu splátek převezme jiná krajská pobočka. Tento úkon, resp. rozhodnutí o odvolání proti němu, jež je třeba před podáním žaloby neúspěšně vyčerpat, tedy splňuje definiční znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016-41, č. 3779/2018 Sb. NSS). Zastavení výplaty (nevyplacení) příspěvku na živobytí za srpen a září 2022 tedy z povahy věci nemůže představovat zásah správního orgánu, nýbrž jde o následek rozhodnutí, jemuž se lze bránit (za předpokladu splnění dalších procesních podmínek) podáním žaloby podle § 65 s. ř. s. Nezmění-li tedy žalobce žalobní typ, brozí mu, že žaloba bude odmítnuta.“

4. I ve vztahu k nyní posuzované věci lze zcela shodně konstatovat, že úkon 1 (spočívající v postoupení věci ÚP Pardubice a s tím souvisejícího zastavení výplaty příspěvku na živobytí) včetně dlužných částek nebyl učiněn nijak izolovaně, nýbrž jde o důsledek usnesení ze dne 25. 7. 2022, které je standardním správním rozhodnutím, a nikoliv aktem majícím povahu zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. Z uvedeného je zřejmé, žalobce zvolil nesprávný žalobní typ, neboť proti úkonu 1 (zastavení výplaty příspěvku a postoupení věci jinému orgánu) se nelze bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem.
5. V případě zvolení nesprávného žalobního typu je soud obecně povinen účastníka poučit a dát mu prostor pro změnu žaloby [srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017-43, odst. 35]. V této souvislosti však soud musel nejprve prověřit, zda je v daném případě jiný žalobní typ vůbec k dispozici.
6. Usnesení ze dne 25. 7. 2022 je sice správním rozhodnutím, tedy se na první pohled nabízí možnost žaloby proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. Zároveň však nelze přehlédnout, že jde o rozhodnutí prvostupňové, proti němuž bylo možno podat řádný opravný prostředek (odvolání), o němž by rozhodovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí jakožto nadřízený orgán žalovaného (v tomto smyslu je v předmětném usnesení obsaženo i odpovídající poučení). Vyčerpání prostředků nápravy v řízení před správním orgánem je přitom nutnou podmínkou k přípustnosti žaloby (§ 68 písm. a) s. ř. s.). Z přípisu žalovaného ze dne 12. 9.

2022 (na č. l. 107 soudního spisu ve věci sp. zn. 54 A 57/2022) však vyplývá, že usnesení ze dne 25. 7. 2022 nabylo dne 13. 8. 2022 právní moci, neboť žalobce vzal odvolání proti uvedenému usnesení zpět. Z uvedeného je zřejmé, že i kdyby žalobce v příslušné části (tj. v rozsahu úkonu 1) svou žalobu upravil tak, že by odpovídala požadavkům žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s., tak i v takovém případě by musela být odmítnuta pro nepřípustnost z důvodu nevyčerpání prostředků nápravy v řízení před správním orgánem [§ 46 odst. 1 písm. d) § 68 písm. a) s. ř. s.]. S ohledem na uvedené by tudíž výzva ke změně žalobního typu by byla zjevně neúčelná, neboť by nemohla vést k odstranění zmiňované procesní překážky.

7. Soud se dále zaměřil na povahu úkonu 2, jež má spočívat v zaslání písemné výzvy ze dne 5. 9. 2022, č. j. 33890/2022/NYM. Z obsahu předmětné výzvy (jejíž kopii žalobce připojil) vyplývá, že jde o výzvu k doplnění neúplné žádosti o údaj spočívající v označení osob bydlících s žadatelem (žalobcem) ve společné domácnosti, a to do 8 dnů od oznámené dané výzvy. K tomu soud konstatuje, že výzva tohoto typu sama o sobě nemůže do právní sféry žalobce zasáhnout, neboť mu neukládá žádnou vymahatelnou povinnost. Jde jen o dílčí procesní úkon, jehož učinění v rámci probíhajícího řízení samo o sobě nemá vliv na to, zda žalobci bude či nebude poskytován příspěvek na živobytí či jiný druh příspěvku v hmotné nouzi. Případný zásah do právní sféry žalobce by mohl být spojen teprve s rozhodnutím, jímž by mu byla s odkazem na nevyhovění zmiňované výzvě zastavena výplata příspěvku na živobytí a proti němuž by se žalobce (v případě vyčerpání řádných opravných prostředků) mohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. V této souvislosti soud zdůrazňuje, že správní řízení nelze „atomizovat“ do řady dílčích etap s vlastním soudním přezkumem, a paralyzovat tak jeho plynulý průběh tam, kde lze soudní ochrany proti zásahu do veřejných subjektivních práv vzápětí docílit žalobou proti finálnímu rozhodnutí (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 27. 10. 2009, č. j. 2 Afs 186/2006-54, odst. 16). Z uvedených důvodů není možno z probíhajícího řízení před žalovaným (zahájeném zjevně na žádost žalobce) vyselektovat jeden dílčí procesní úkon v podobě písemné výzvy a podrobit jej samostatnému přezkumu. Soud tedy shrnuje, že úkon 2 nelze v žádné části žalovat jako nezákonný zásah (ani jiný žalovatelný úkon ve správním soudnictví), a proto není splněna podmínka řízení spočívající v přípustitelném tvrzení zásahu, což je důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
8. V zásadě totéž platí i ve vztahu úkonu 3, jež má dle žalobních tvrzení žalobce spočívat v tom, že byl pracovníci žalovaného telefonicky vyzván, aby se osobně dostavil na pracoviště žalovaného. I kdyby soud vycházel z toho, že telefonická výzva tohoto druhu se skutečně udála, pak v takovém případě by ji musel hodnotit toliko jako neformální sdělení, jež samo o sobě nemá ani žádné procesní následky, natož následky hmotněprávní ve smyslu uložení vymahatelné povinnosti či odnětí konkrétního práva. Telefonická výzva je z povahy věci úkonem spíše organizačně-komunikačním než ryze procesním, zpravidla nemůže sloužit ani jako podklad pro vydání rozhodnutí. Rovněž v rozsahu úkonu 3 tedy není splněna podmínka řízení spočívající v přípustitelném tvrzení zásahu, a proto i v tomto rozsahu je třeba žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
9. Soud tedy shrnuje, že úkony žalovaného, které jsou v podáních žalobce označovány za nezákonné zásahy, buďto ze své podstaty nemohou být žalovatelné jako zásahy ve smyslu § 82 s. ř. s. (úkony 2 a 3), proto je třeba žalobu proti nim odmítnout pro nedostatek podmínek řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], nebo (v případě úkonu 1) jde o důsledek správního rozhodnutí, proti němuž je třeba uplatnit jiný žalobní typ (žalobu proti

rozhodnutí podle § 65 s. ř. s.), který však ani v případě změny žaloby nemůže být úspěšně uplatněn z důvodu nevyčerpání prostředků nápravy v řízení před správními orgány, a tedy v tomto rozsahu je žaloba nepřipustná [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 85 a § 68 písm. a) s. ř. s.] Z uvedených důvodů soud žalobu jako celek odmítl (výrok I).

10. Soud nepřehlédl, že se v podáních žalobce objevila zmínka i o nesouhlasu s místním šetřením. Tato část však působí spíše jako líčení událostí předcházejících zahájení soudního řízení šetřením v domácnosti (konkrétně v podání ze dne 12. 9. 2022 na č. l. 59-60 soudního spisu), kdy žalobce vysvětluje, proč si z obavy před šířením nemoci COVID-19 a dalšími infekčními nemocemi přál, aby jeho stav byl posouzen na základě listinné dokumentace. Zjevně se tedy nejedná o snahu domoci se vyslovení nezákonnosti dříve prováděného místního šetření v domácnosti. Soud proto předmětnou část žalobního textu vyhodnotil pouze jako rozhojnění líčených skutečností, nikoliv jako specifikaci samostatného zásahu.
11. Jelikož zjevně nejsou splněny podmínky řízení o podaném návrhu, nerozhodoval již soud samostatně o žalobcově žádosti o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. a žalobu bez dalšího odmítl (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008-48). Pro úplnost je třeba dodat, že jde o věc pomoci v hmotné nouzi, která je od soudních poplatků osvobozena ze zákona [viz § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, přičemž dané věcné osvobození se vztahuje na všechny žalobní typy – srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 23. 10. 2014, č. j. 4 Ans 11/2013-25, č. 3151/2015 Sb. NSS].
12. Z důvodu odmítnutí žaloby soud současně nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 věta první s. ř. s., výrok III).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. října 2022

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu